

Reflectie op 2019

Het team heeft gewerkt aan een eerste inventarisatie op het gebied van toekomstbestendige competentieprofielen, kwalificering digitale arbeidsmarkt, voorloperbedrijven en co-innoveren. In totaal zijn er 12 casussen, van 7 verschillende instellingen, geanalyseerd en vergeleken op gemeenschappelijkheden. Deze casussen hebben allemaal een gunstige werking op de aansluiting op een veranderende arbeidsmarkt. In januari/februari wordt de analyse opgeleverd in de vorm van 4 verschillende rapportages. Hieronder volgt een beschrijving van de 4 verschillende werkpakketten.

Werkpakket 1 Toekomstbestendige competentieprofielen: Er zijn 3 methodes vergeleken om toekomstbestendige competentieprofielen op te stellen en te onderhouden.

Werkpakket 2 Kwalificering digitale arbeidsmarkt: Er zijn 4 methodes vergeleken hoe hoger onderwijsinstellingen behoeftes van de arbeidsmarkt vertalen in onderwijs voor huidige en nieuwe doelgroepen.

Werkpakket 3 Voorloperbedrijven: Er zijn 2 methodes vergeleken hoe hoger onderwijsinstellingen de samenwerking met het werkveld inrichten om kennis van voorloperbedrijven sneller te incorporeren in het onderwijs.

Werkpakket 4 Co-innoveren: Er zijn 3 methodes vergeleken van samenwerking tussen bedrijven, onderwijs en onderzoek om digitale innovaties te realiseren.

Voor het zoneteam Aansluiting op de arbeidsmarkt verbeteren was het een roerig jaar, met veel interne wisselingen. Zo haakte de Hogeschool van Amsterdam al in een vroeg stadium af als teamlid, gaf de verbinder zijn taken op en werd de aanvoerder ernstig ziek. Dit heeft invloed gehad op de snelheid van werken en de voortgang van de resultaten. Gelukkig is er vanuit Maastricht University, Fontys, Hanze hogeschool en Saxion goed gereageerd op deze omstandigheden en werd de draad steeds weer snel opgepakt. Ook werd het aanvoerschap binnen Saxion op (hele) korte termijn ingevuld, waardoor er niet al te veel vertraging ontstond.

Smart doelen 2023

De productieve samenwerking tussen werkveld-onderwijs-onderzoek op het gebied van digitalisering staat centraal in deze zone. Daartoe ontwikkelt zij methoden en werkwijzen die ervoor zorgen dat het Hoger Onderwijs en de arbeidsmarkt optimaal op elkaar afgestemd zijn. Dat doen we in 4 werkpakketten. Dit betekent concreet dat er:

- Er methoden ontwikkeld en beproefd zijn die het mogelijk maken om toekomstbestendige competentieprofielen op te stellen en te onderhouden.
- Hoger onderwijsinstellingen hun vermogen hebben versterkt om behoeftes van de arbeidsmarkt te vertalen in onderwijs voor huidige en nieuwe doelgroepen.
- Hoger onderwijsinstellingen een methodiek hanteren om (gegeven de steeds kortere halfwaardetijd van kennis) de samenwerking met het werkveld zo in te richten dat ze kennis van voorloperbedrijven sneller incorporeren in het onderwijs.
- Hoger onderwijsinstellingen beter in staat zijn om in samenwerking met het werkveld en onderzoek te co-innoveren om te komen tot digitale innovaties.

De werkzaamheden in de zone leveren ook bouwstenen op voor bestuurders in het hoger onderwijs om hun beleid over verbetering van de aansluiting op de arbeidsmarkt aan te scherpen.

Smart doelen 2020

Voor de plannen in 2020 is er per werkpakket steeds een inhoudelijke focus en een focus op community building. De inhoudelijke focus per werkpakket is met het gehele zoneteam opgesteld en er is input opgehaald bij zowel de Onderwijsdagen als de 24uursessie. Daarnaast onderscheiden de werkpakketten zich door verschillende perspectieven. Werkpakket 1 gaat over *de inhoud* van benodigde competenties, werkpakket 2 over het onderwijskundig *ontwerp*, werkpakket 3 over *het proces van samenwerking* met het bedrijfsleven en werkpakket 4 over *kennis-innovatie*. Ook de focus op community building bestaat uit verschillende elementen; 1) Community building tussen direct betrokken instellingen bij de zone en instellingen daarbuiten tijdens een werkconferentie in juni 2020, 2021 en 2022; 2) Informeren van instellingen buiten de zone over ontwikkelingen in afstemming met communicatieadviseur Versnellingsplan; 3) Valideren, aanscherpen en verrijken van uitkomsten met de zones docentprofessionalisering, flexibilisering, digitale en open leermaterialen en evidence-informed onderwijsinnovatie met ICT.

Naast de 4 werkpakketten die hierboven beschreven staan, wordt er in 2020 ook gewerkt aan een werkpakket 0 'Inventarisatie arbeidsmarkt'. Dit is een inventarisatie naar stakeholders die zich beleidsmatig bezighouden met digitaliseringsvraagstukken op de arbeidsmarkt. Deze stakeholders zijn bijvoorbeeld overheidsinstanties, belangenorganisatie en onderzoeksinstituten.

Voor de inhoudelijke focus zijn in 2020 de volgende doelen opgesteld:

<p>Werkpakket 0 Inventarisatie arbeidsmarkt:</p>	<p>Stakeholders op de arbeidsmarkt; Inventarisatie (nationaal en internationaal) naar stakeholders die zich beleidsmatig bezighouden met digitaliseringsvraagstukken op de arbeidsmarkt. Deze stakeholders zijn bijvoorbeeld overheidsinstanties, belangenorganisatie, commerciële partijen en onderzoeksinstituten.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Welke stakeholders zijn er die zich hiermee bezighouden? - Hoe blijf je op de hoogte van de ontwikkelingen in die sector? - Welke methodiek gebruik je hiervoor? - Wat zijn best practices van hoger onderwijs m.b.t. de samenwerkingsrelatie met zo'n stakeholder? <p>Resultaat: In 2020 is er inzicht in 1) betrokken stakeholders bij digitaliseringsvraagstukken op de arbeidsmarkt en 2) methodieken om op de hoogte te blijven van ontwikkelingen in een sector.</p>
<p>Werkpakket 1 Toekomstbestendige competentieprofielen:</p>	<p>Competentieprofiel m.b.t. digitalisering</p> <ul style="list-style-type: none"> - Voorbeeldmethodieken valideren en verrijken met bestaande frameworks voor competentieprofielen - Uitbreiden van de voorbeeldmethodieken met 3 internationale casussen van toekomstbestendige competentieprofielen in het hoger onderwijs - De ontwikkelingen in de sectoren van het HO worden de komende jaren vertaald naar benodigde competentieprofielen. Hierbij wordt de aansluiting van de benodigde competenties op de huidige competenties vergeleken. We starten in 2020 met de sector economie van de VH.

	<p>Resultaat: Er is inzicht in een mogelijk competentieprofiel dat getoetst is bij de sector Economie van de VH.</p>
<p>Werkpakket 2 Kwalificering digitale arbeidsmarkt:</p>	<p>Toepasbaarheid in andere sectoren; Met de opbrengsten van 2019 gaan we kijken of de manieren ook toepasbaar zijn in niet IT omgevingen om tot een passend onderwijsaanbod te komen.</p> <p>Dit leidt tot inzicht in bewezen interventies in het onderwijsveld die de aansluiting tussen het profiel en de vraag van de arbeidsmarkt beter vormgeven. De kenmerken worden vertaald in een stappenplan om het onderwijs vorm te geven voor huidige en nieuwe doelgroepen <u>voor alle sectoren</u>.</p> <p>Studentervaring; Bij 4 casussen wordt de studentervaring gemeten.</p> <p>Huidige en nieuwe voorbeelden (nat./int.) worden gevolgd.</p>
	<p>Resultaat: Inzicht in bewezen interventies om de vraag van de arbeidsmarkt in het onderwijs vorm te geven en een eerste inventarisatie naar studentervaring.</p>
	<p>Werkpakket 3 Voorloperbedrijven:</p> <p>Casuïstiek uitbreiding; Voorlopers die met kennisontwikkeling en toepassing sneller gaan dan 'de hartslag van het onderwijs' worden verleid om als partners de samenwerking aan te gaan met het hoger onderwijs. Hiertoe worden 4 nieuwe casussen verzameld en geanalyseerd.</p>
	<p>Resultaat: Er is een breder inzicht, vanuit meer en verschillende sectoren, hoe kennis van voorloperbedrijven geïntegreerd wordt in het hoger onderwijs.</p>
<p>Werkpakket 4 Co-innoveren:</p>	<p>Conditie voor samenwerking om te kunnen innoveren;</p> <ul style="list-style-type: none"> - De karakteristieken van 2019 worden vertaald naar condities gericht op co-innovatie gericht op digitale transformatie - Valideren, aanscherpen en verrijken van condities - Conditie zijn gereed voor gebruik in nieuwe proeftuinen. <p>Proeftuinen;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nieuwe proeftuinen voor leeromgevingen gericht op co-innovatie in het licht van digitale transformatie mee-ontwerpen dan wel volgen - De doorontwikkeling van bestaande casuïstiek volgen - Verkennen van mogelijkheden voor regionale hubs
	<p>Resultaat: Conditie voor co-innovatie en 1 á 2 proeftuin omgevingen.</p>

Hoe de plannen voor 2020 aansluiten op hetgeen er in 2019 is uitgevoerd en hetgeen er voor 2023 beoogd wordt, is per werkpakket uitgewerkt in een plateauplanning voor de jaren 2019 tot en met 2023. De plateauplanning per werkpakket is toegevoegd in Bijlage 1. Voor

alle werkpakketten geldt dat 2019 het jaar was voor een eerste inventarisatie naar onderwerpen op de thematiek van het werkpakket. In 2020 worden deze resultaten verder uitgebreid en gevalideerd, tevens wordt de thematiek in sommige werkpakketten vanuit een ander perspectief belicht.

Werkwijze

Het team werkt in een 'open collective circle', waarin vanuit het team hecht samengewerkt wordt met input van buitenaf. Het eerste jaar is vooral gekeken naar de goede praktijken die al in de deelnemende instellingen aanwezig zijn. Het tweede jaar staat in het teken van verbreding, verdieping en validatie. We sluiten het studiejaar 2019/2020 af met een conferentie, waarin we onze resultaten breder delen en anderen de gelegenheid geven ons werk kritisch te beschouwen en input voor de komende jaren te geven. Daarnaast leveren wij vanzelfsprekend een bijdrage aan de jaarlijkse SURF-onderwijsdagen.

Voorwaarden voor succes

Voor de plannen van 2020 gelden grotendeels dezelfde voorwaarden voor succes. Namelijk;

- Goede interne en externe samenwerking
- Wegnemen (of minimaliseren) van regels, procedures die flexibilisering in de weg staan
- Over grenzen van instituten kunnen denken en werken
- Meer soepele samenwerking in de onderwijsketen
- Arbeidsmarkt naar binnen halen (market-in in plaats van product-out)
- De dynamiek en snelheid bij digitale transformaties benutten voor deze versnellingsopgave
- Cultuurverandering: van bureaucratische oriëntatie naar een slagvaardige insteek.

Daarnaast zijn er voor 2020 nog een aantal aanvullende voorwaarden voor succes;

- De inhoudelijke focus van de werkpakketten kan qua capaciteit niet enkel meer opgepakt worden door de teamleden zelf (mede door het kleine zoneteam). Ook extern zullen er deelonderzoeken uitgezet moeten worden. Hiervoor zal extra financiering nodig zijn.
- De aanstelling van een nieuwe verbinder zal moeten zorgen voor een goede afstemming en samenwerking met andere zones

Bruikbaarheid van resultaten & disseminatie

Onze zone heeft bij de verschillende werkpakketten steeds de focus op hoe de resultaten bruikbaar kunnen zijn voor onderwijsinstellingen. Zo wordt er voor de resultaten van 2019 niet alleen gekeken naar de uitkomsten van een crosscase analyse naar goedwerkende factoren, gemeenschappelijkheden en aandachtspunten, maar wordt er ook gekeken hoe men tot een concreet product van het resultaat kan komen. Een eerste brainstorm over concrete producten per werkpakket is gebeurd in het zoneteam, vervolgens is er een opdracht uitgezet onder instructional designers van Saxion om mee te denken over welke concrete producten ontwikkeld zouden kunnen worden. De instructional designers hebben een uitgewerkte beschrijving en ontwerp opgeleverd, waarmee vervolgens een opdracht uitgezet zou kunnen worden bij een extern bedrijf. Bij werkpakket 4 zou bijvoorbeeld een VR-omgeving ontwikkeld kunnen worden over hoe een innovation hub of innovation space er van binnen uitziet. Hierin zouden naast visuele weergaves ook richtlijnen voor samenwerking

en tips voor uitvoering beschreven kunnen worden. Naast deze concrete producten wordt er in alle werkpakketten ook toegewerkt naar een toolbox, waarin de resultaten en uitkomsten op een goed bruikbare manier verzameld gaan worden. De toolbox zal bestaan uit 5 onderdelen: 1 onderdeel per werkpakket.

Plannen van aanpak per instelling

De plannen van aanpak per instelling zijn te vinden in Bijlage 2 tot en met Bijlage 6.

Bijlage 1 Plateauplanning zone Aansluiting arbeidsmarkt verbeteren

Plateauplanning Aansluiting arbeidsmarkt verbeteren

2019	2020	2021	2022	2023
W0: Inventarisatie arbeidsmarkt	Inhoud Community building	Inhoud Community building	Inhoud Community building	Inhoud Community building
W1: Toekomstbestendige competentieprofielen	Inhoud Community building	Inhoud Community building	Inhoud Community building	Inhoud Community building
W2: Kwalificering digitale arbeidsmarkt	Inhoud Community building	Inhoud Community building	Inhoud Community building	Inhoud Community building
W3: Kennisvoorlopers	Inhoud Community building	Inhoud Community building	Inhoud Community building	Inhoud Community building
W4: Co-innoveren	Inhoud Community building	Inhoud Community building	Inhoud Community building	Inhoud Community building

Communitybuilding

- Start met community building tussen direct betrokken instellingen bij de zone en instellingen daarbuiten tijdens werkconferenties in juni 2020, 2021 en 2022
- Informeren van instellingen buiten de zone over ontwikkelingen in afstemming met communicatieadviseur Versnellingsplan
- Valideren, aanscherpen en verrijken van uitkomsten met de zones docentprofessionalisering, flexibilisering, digitale en open leermaterialen en evidence-informed onderwijsinnovatie met ICT

Plateauplanning Aansluiting arbeidsmarkt verbeteren

W0: Inventarisatie arbeidsmarkt

2019

Eerste verkenning naar stakeholders op de arbeidsmarkt.

Resultaat: Een uitgewerkte onderzoeksmethode

2020

Stakeholders op de arbeidsmarkt:
Inventarisatie (nationaal en internationaal) naar stakeholders die zich beleidsmatig bezighouden met digitaliseringsvraagstukken op de arbeidsmarkt. Deze stakeholders zijn bijvoorbeeld overheidsinstaties, belangenorganisatie, commerciële partijen en onderzoeksinstituten.

- Welke stakeholders zijn er die zich hiermee bezighouden?
- Hoe blijf je op de hoogte van de ontwikkelingen in die sector?
- Welke methodiek gebruik je hiervoor?
- Wat zijn best practices van hoger onderwijs m.b.t. de samenwerkingsrelatie met zo'n stakeholder?

Resultaat: In 2020 is er inzicht in 1) betrokken stakeholders bij digitaliseringsvraagstukken op de arbeidsmarkt en 2) methodieken om op de hoogte te blijven van ontwikkelingen in een sector

Community building

2021

Regionale revolen:
Een beschrijving van wat de opbrengsten van 2020 voor de regio's betekenen.

- Hoe vertaal je de uitkomsten van de inventarisatie naar de regionale arbeidsmarkt om daar tot duurzame samenwerking te komen?
- Wat betekenen de digitaliseringsvraagstukken specifiek voor de regio?
- Hoe kan je je als regio onderscheiden met betrekking tot de digitaliseringsvraagstukken?

Resultaat: Inzicht in regionale profilering en duurzame samenwerking

Community building

2022

Toolkit:
De opbrengsten worden uitgewerkt in een interactieve tool om het netwerk met betrekking tot digitaliseringsvraagstukken vorm te geven. Deze tool wordt opgenomen in de toolkit.

Resultaat: een uitgewerkt onderdeel van een toolkit.

Community building

2023

De onderwijsinstelling heeft een sleutelrol in het regionale netwerk. Er is inzicht in het eigen profiel van steden en regio's (zie strategische agenda HO en onderzoek). In geografische clusters worden de bijbehorende digitaliseringsvraagstukken opgepakt.

Community building

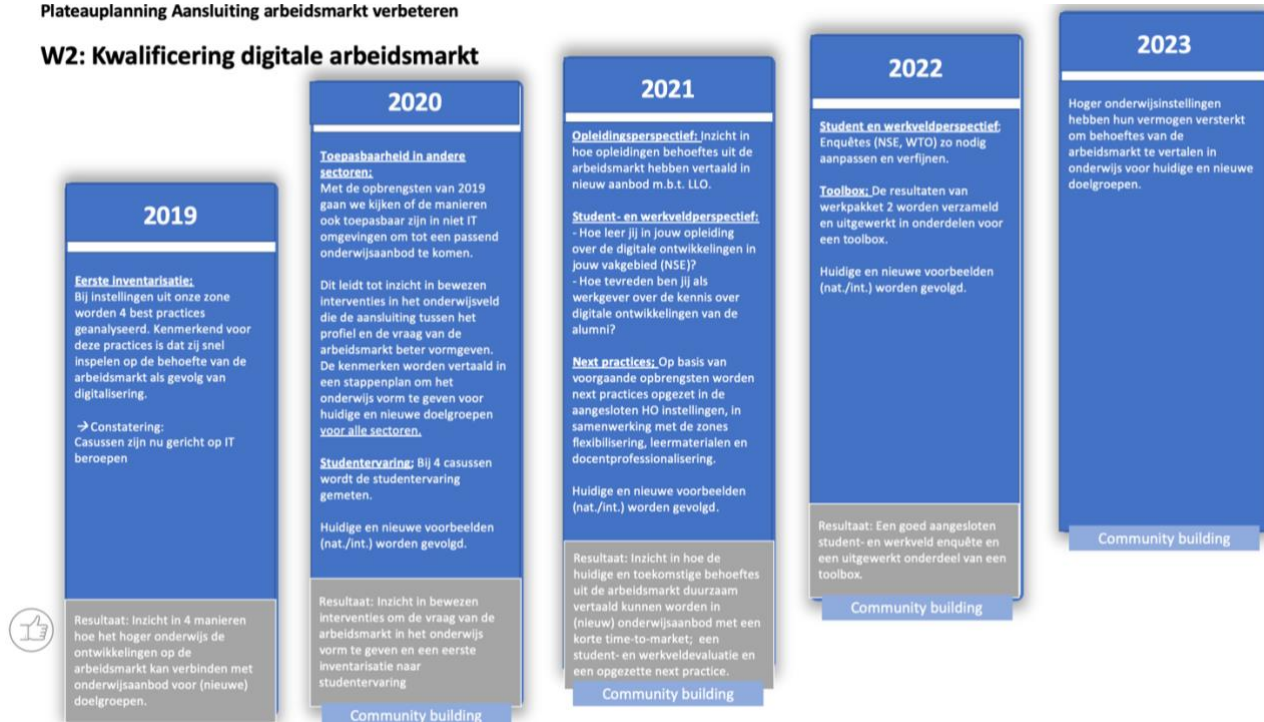
Plateauplanning Aansluiting arbeidsmarkt verbeteren

W1: Toekomstbestendige competentieprofielen

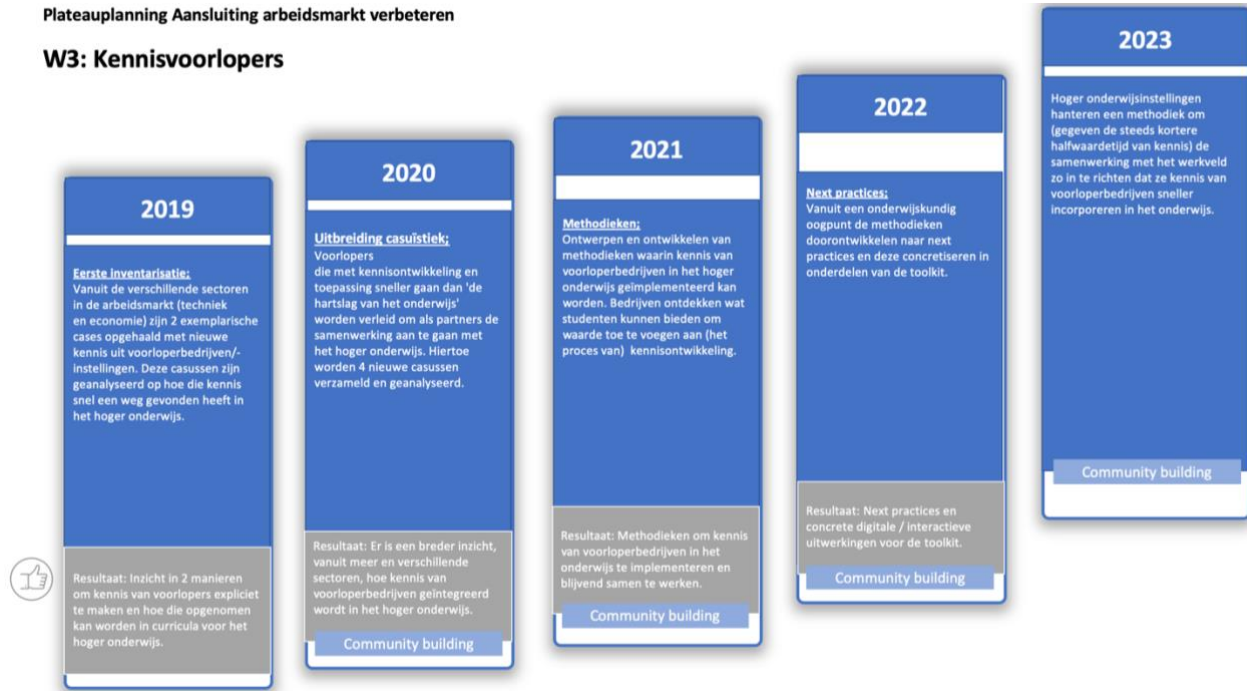
Plateauplanning Aansluiting arbeidsmarkt verbeteren

W2: Kwalificering digitale arbeidsmarkt

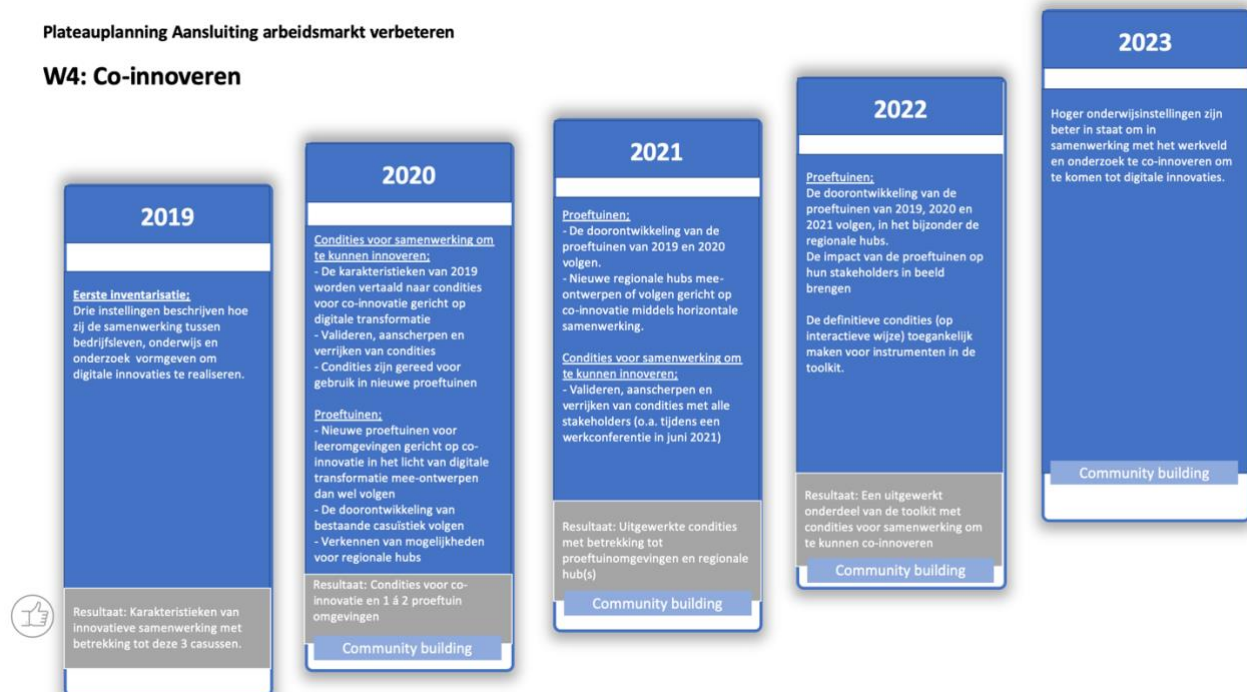
Plateauplanning Aansluiting arbeidsmarkt verbeteren

W3: Kennisvoorlopers

Plateauplanning Aansluiting arbeidsmarkt verbeteren

W4: Co-innoveren

Bijlage 2 Instellingsplan Fontys

Versnellingsplan Onderwijsinnovatie met ICT – zone aansluiting arbeidsmarkt

Beknopt plan en aanvraag middelen Fontys Hogescholen

4 december 2019

Aan: Fontys stuurgroep Speed-IT up

Van: Mariëlle Taks

Landelijk plan van aanpak

De landelijke zone Aansluiting Arbeidsmarkt werkt de komende jaren aan de onderstaande doelstellingen:

1. Er methoden ontwikkeld en beproefd zijn die het mogelijk maken om toekomstbestendige competentieprofielen op te stellen en te onderhouden.
2. Hoger onderwijsinstellingen hun vermogen hebben versterkt om behoeftes van de arbeidsmarkt te vertalen in onderwijs voor huidige en nieuwe doelgroepen.
3. Hoger onderwijsinstellingen een methodiek hanteren om (gegeven de steeds kortere halfwaardetijd van kennis) de samenwerking met het werkveld zo in te richten dat ze kennis van voorloperbedrijven sneller incorporeren in het onderwijs.
4. Hoger onderwijsinstellingen beter in staat zijn om (wetenschappelijke) onderzoeksinspanningen te vertalen naar next practices (praktijken van de toekomst) voor werkveld en onderwijs.

2019 was verkennend van aard en er zijn diverse casussen van de betrokken instellingen in beeld gebracht. Voor Fontys zijn dat de ontwikkeling van TEC skills, Open Learning & Innovation Labs van het domein T&I en de Innovation Hub van FHICT.

De concretisering van het landelijke plan voor 2020 wordt momenteel in de landelijke werkgroep uitgewerkt en is begin januari 2020 gereed. In juni 2020 komt er een landelijke werkconferentie voor instellingen en werkveld, die we waarschijnlijk gaan hosten in Brainport.

Naast het algemene plan van aanpak voor de gehele zone, moet elke instelling kort opschrijven op welke manier de instelling aansluit bij de plannen van de zone. Dit kan bijvoorbeeld door aan te geven in welke deelwerkgroep een instelling deelneemt en hoe de instelling hieraan bij wil dragen of door op te schrijven welke projecten momenteel lopen die aansluiten bij de ambities van de zone voor 2020. Daarnaast wordt de instellingen gevraagd een update te verschaffen over de financiële bijdrage aan de zonethematiek middels de vraag: Welke extra kosten maakt de instelling voor deze thematiek in het jaar 2020 en waar worden deze extra middelen aan besteed? (Daarbij mogen projecten etc. die eerder zijn gestart worden opgegeven, maar niet structurele uitgaven aan deze thematiek).

Aanvraag middelen Fontys

Bij de start van Speed IT up is de afspraak gemaakt voor deze zone zoveel mogelijk de verbinding te maken met lopende en nieuwe ontwikkelingen binnen Fontys en die te laten profiteren van de opbrengsten landelijk. Dat betekent voor de aanvraag van middelen dat er behoudens de inzet van de consultant Onderwijsinnovatie voor 0,1 fte in het landelijke project, geen extra middelen nodig zijn, specifiek voor het versnellingsplan.

Verbinding met projecten, programma's

Met onderstaande projecten en programma is/wordt verbinding gelegd met de opbrengsten landelijk vice versa. Deze lijst is niet uitputtend, maar bevat wel de motoren van ontwikkeling binnen Fontys als het gaat om aansluiting arbeidsmarkt in het licht van digitale transformatie.

Project	Toelichting	Status
Innovation Hub FHICT	Evaluatieonderzoek en kennisontwikkeling	400.000 toegekend
BIC Campus	Evaluatieonderzoek en kennisontwikkeling	Gelden toegekend Regiodeal
'TEC minoren'	Nieuwe minoren Fontysbreed op regionale campus	Planontwikkeling, gereed januari 2020
Learning and Innovation Lab	Doorontwikkeling gericht op betere aansluiting MKB	Momenteel vindt marktonderzoek plaats
Portfolio-ontwikkeling incl aanvraag nieuwe opleidingen	Algemeen: Team O&O, M&C Concreet nieuwe masters op terrein TEC en samenwerking Fontys/TU/e	Lopend
Flexibilisering en LLO		Start van strategische verkenning en voorbereiding propositie Fontys
Programma AHLO		Planontwikkeling, gereed januari 2020

Versnellingsplan Onderwijsinnovatie met ICT – zone aansluiting arbeidsmarkt

13 december 2019

1 Plan van aanpak Hanzehogeschool Groningen

De Hanzehogeschool Groningen sluit aan bij de zone digitalisering van de arbeidsmarkt door onder andere op woensdag 20 maart 2019 tijdens een HGO een dag te brainstormen over de vraag hoe ons onderwijs kan inspelen op de technologische ontwikkelingen in de buitenwereld.

Aan de digitalisering zitten diverse aspecten die in het onderwijs terug moeten komen.

Bijvoorbeeld:

- Ethische aspecten, waaronder zaken als Integriteit, Humaniteit, Inclusiviteit, Duurzaamheid, Veiligheid (menselijk), Privacy, Inclusiviteit, maar ook mbt bijv. fakenews;
- Alle vraagstukken rond data in relatie tot onderwijs en onderzoek;
- Digivaardigheden (hierbij gaat het niet alleen om digivaardig handelen en 21st century skills, maar ook over kennis/begrijpen welke gevolgen digitalisering voor jouw beroep heeft: ‘bewust vaardig zijn of worden’);
- Veiligheid in de zin van informatiebeveiliging en privacy veiligheid.

Belangrijke technische ontwikkelingen zijn onder andere Kunstmatige intelligentie (Artificial Intelligence), Robotisering, Data-analytics, Big data, Data science, Online/mobiele diensten, 5G, Gamification, Blockchain, Virtual en Augmented reality. Maatschappelijke ontwikkelingen betreft de vergrijzing, krimp, toenemende vraag naar afstandsonderwijs, toenemende sociale ongelijkheid, verdergaande individualisering en de noodzaak van een leven lang leren. We stellen steeds hogere eisen aan de digitale omgeving en aan de open platforms waarin we multidisciplinair samenwerken. Het is de uitdaging om de ontwikkelingen te vertalen, niet alleen onderwijsinhoudelijk, maar ook gericht op zaken als bijvoorbeeld huisvesting en voorzieningen.

De conclusie was dat opleidingen er goed aan doen om aansluiting te zoeken met de (internationale) koplopers uit de beroepspraktijk en met hun studenten. Opleidingen dienen vooral goed te luisteren naar wat de ontwikkelingen daar zijn en dit vertalen naar de eigen onderwijspraktijk. Dit kan leiden tot andere ontmoetings- en samenwerkingsvormen, zoals communities of learning (COL) of nieuwe vormen van IWP's. Het onderwijs gaat veranderen en wordt flexibeler, plaats- en tijdonafhankelijk met gepersonaliseerde werkvormen, waarbij de docent een meer coachende, begeleidende rol krijgt. Het leidt mogelijk ook tot nieuwe didactische inzichten of aanpak. Dit is een fundamenteel proces, kost tijd en vergt oefening en hier zet de Hanze volop in.

In 2020 zal de Hanze een Conferentie Nederland Digitaal organiseren (Digitale Top) in Groningen. Deze conferentie wordt geïnitieerd vanuit de Nederlandse Digitaliseringsstrategie 2018–2021 (grotendeels gefinancierd door NWO) en heeft als doel om wetenschap, bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en overheid aan elkaar te binden om zo “richting te geven aan technologische ontwikkelingen die onze maatschappij en de economie in snel tempo veranderen”.

2 Update

Update over de financiële bijdrage aan de zonethematiek middels de vraag: Welke extra kosten maakt de instelling voor deze thematiek in het jaar 2020 en waar worden deze extra middelen aan besteed?

Digitalisering is voor alle opleidingen/beroepsgroepen van de Hanze van belang en dient ook in de curricula te worden opgenomen, waarbij de samensmelting van digitale kennis en beroepsspecifieke aspecten centraal moet staan.

Binnen het Versnellingsplan werken ministerie, koepelorganisaties VSNU en VH, universiteiten en hogescholen in acht zones aan versnelling van onderwijsinnovatie met ICT. De HG is betrokken bij vijf zones. Deze zijn: Aansluiting op de arbeidsmarkt verbeteren; Flexibilisering van het onderwijs; Naar digitale (open) leermiddelen; Veilig en betrouwbaar benutten van studiedata en Evidence-based onderwijsinnovatie met ICT.

De overige drie zones zijn: Samenwerking met EdTech; Gezamenlijk koersen op versnelling en Faciliteren en professionaliseren van docenten.

Wij gaan in 2020 voor 3 opleidingen binnen de Hanze (Life Science & Technology, Bedrijfskunde, Verpleegkunde) vanuit een gecombineerde inzet van de zones versnelling aanbrengen op gerichte thematiek. Planontwikkeling medio februari gereed.

Idem vanuit de 5 betrokken zones in de Hanze een versnelling aanbrengen bij de opleiding bedrijfskunde. Planontwikkeling medio februari gereed.

HGO Brainstorm dag 20 maart 2019 met CvB, deans, teamleiders en anderen over de vraag hoe ons onderwijs kan inspelen op de technologische ontwikkelingen in de buitenwereld.

Kosten nntb

Ontwikkelingen

Per opleiding willen we een plan wat de digitale transformatie van hun beroepspraktijk betekent voor het onderwijs en daar aansluiten per werkpakket wat nodig is/waar versnelling aangebracht kan worden. Planontwikkeling medio februari gereed.

Activiteiten/kosten Franz Barkhuijsen Aansluiting zone Arbeidsmarkt:

- 2 dagen per 4 weken werken aan de zone
- 1 dag per maand Zonebespreking Utrecht
- Onderwijsdagen/ 24 uurs sessie
- Iedere 2 weken 1 uur overleg/afstemming met zoneleden van de Hanze.

Kosten nntb

Maart 2020 zal de Conferentie Nederland Digitaal (Digitale Top) worden georganiseerd door de Hanze. Lector Nick Degens (Lector Instituut voor Communicatie, Media & IT / Lector User-Centered Design/ Lector Centre of Expertise Ondernemen is kartrekker van deze conferentie. Kosten nntb

Resultaten Comeniusbeurs overhandigd aan Ministerie van OCW

Futures Literacy Knowlab

Op vrijdag 12 mei 2019 was het slot van de pilot Futures Literacy Knowlabs in Higher Education. 20 masterstudenten zijn in twee weken opgeleid tot change agents en hebben succesvol het Futures Literacy Knowlab over de Toekomst van Onderwijs begeleid. Feite Hofman, directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering van het ministerie van OCW nam de resultaten van de dag en het gehele onderzoeksproject in ontvangst.

De tweeweekse pilot *Futures Literacy* met masterstudenten heeft laten zien dat deze methodologie veelbelovend is voor het proces van *change agents* in de dop. De toekomst wordt gebruikt om het heden te innoveren. Om change agent te kunnen worden is het van belang dat er eerst een verandering in het denken ontstaat. Masterstudenten hebben

dit in de masterclass aan den lijve ondervonden en hebben daardoor de groepen succesvol kunnen faciliteren tijdens het [Futures Literacy Knowlab](#) op 12 mei.

De deelnemers aan het Futures Literacy Knowlab hebben eigen inzicht en denkvermogen weten te vergroten door onzekerheid en complexiteit te omarmen. Dit heeft niet alleen nieuwe ideeën om het onderwijs te innoveren opgeleverd, maar ook inspiratie voor de deelnemers om toe te passen in het eigen leven.

Futures Literacy gaat ook over 'changing the conditions of change', een belangrijke voorwaarde voor het begeleiden van transitie processen en verandering van denken in het werkveld en de samenleving in gang te zetten. De masterstudenten zijn hiermee *change agents* geworden, een belangrijke pijler in een HBO Master.

Comeniusbeurs

Loes Damhof ontving naast de titel Docent van het Jaar 2016 de Comeniusbeurs ter waarde van 50.000 euro om een project te starten voor onderwijsverbetering en/of -vernieuwing. Met dit geld is het onderzoeksproject Futures Literacy Knowlabs in Higher Education in samenwerking met UNESCO gestart en dit heeft het volgende opgeleverd:

- 1 Hanze Futures Literacy Knowlab
 - Futures Literacy Experts
 - 20 change agents
 - 16 scenario's
 - 4 Future Literacy Labs
 - 100 nieuwe vragen
 - 1 film
 - Eindeloze ondersdata
 - Internationale partners
 - Optimistische toekomst

Feite Hofman, directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering bij het ministerie van OCW nam de resultaten van de Comeniusbeurs in ontvangst, gezamenlijk met de uitkomsten van het Futures Literacy Knowlab over de Toekomst van Onderwijs. Hij nodigde Loes Damhof uit op het ministerie om een Futures Literacy Knowlab te verzorgen. Ook minister Bussemaker bracht via een videoboodschap haar complimenten over.
Kosten nntb

Beknopt plan Universiteit Maastricht 2020

Landelijk plan van aanpak

De landelijke zone Aansluiting Arbeidsmarkt werkt de komende jaren aan de onderstaande doelstellingen:

1. Er worden methoden ontwikkeld en beproefd die het mogelijk maken om toekomstbestendige competentieprofielen op te stellen en te onderhouden.
2. Hoger onderwijsinstellingen versterken hun vermogen om behoeftes van de arbeidsmarkt te vertalen in onderwijs voor huidige en nieuwe doelgroepen.
3. Hoger onderwijsinstellingen hanteren een methodiek om (gegeven de steeds kortere halfwaardetijd van kennis) de samenwerking met het werkveld zo in te richten dat ze kennis van voorloperbedrijven sneller incorporeren in het onderwijs.
4. Hoger onderwijsinstellingen zijn beter in staat om (wetenschappelijke) onderzoeksinspanningen te vertalen naar next practices (praktijken van de toekomst) voor werkveld en onderwijs.

2019 was verkennend van aard en er zijn diverse casussen van de betrokken instellingen in beeld gebracht. Voor UM zijn dit het toekomstgericht competentieframework uit het Student Employability project en KE@Work (DKE).

De concretisering van het landelijke plan voor 2020 wordt momenteel in de landelijke werkgroep uitgewerkt en is begin januari 2020 gereed. In juni 2020 komt er een landelijke werkconferentie voor instellingen en werkveld, die we waarschijnlijk gaan hosten in Brainport Eindhoven.

Naast het algemene plan van aanpak voor de gehele zone, wordt elke instelling gevraagd kort opschrijven op welke manier de instelling aansluit bij de plannen van de zone. Daarnaast wordt de instellingen gevraagd een update te verschaffen over de financiële bijdrage aan de zonethematiek middels de vraag: Welke extra kosten maakt de instelling voor deze thematiek in het jaar 2020 en waar worden deze extra middelen aan besteed? (Daarbij mogen projecten etc. die eerder zijn gestart worden opgegeven, maar niet structurele uitgaven aan deze thematiek).

Verbinding met projecten, programma's binnen UM

Met onderstaande projecten en programma is/wordt verbinding gelegd met de technologische ontwikkelingen in de arbeidsmarkt. Deze lijst is niet uitputtend, maar bevat wel de motoren van ontwikkeling binnen UM waar het gaat om aansluiting arbeidsmarkt in het licht van digitale transformatie.

Project	Toelichting	Status
Employability portal	Verdere personalisering en digitalisering van het aanbod voor studenten	€ 80.000, toegezegd
Nieuwe producten UM Career Services	Oa.lecture Digital Detox, nieuwe tools voor lecture Digital applications	€ 50.000, toegezegd
Project Digital Proficiency	O.a. inzetten op het vergroten van de kennis van digitalisering in het onderwijs en onderzoek	€ 45.000, toegezegd

Maastricht University Student Experience	Deelproject erkennen en waarderen extra-curriculaire activiteiten (onderdeel kwaliteitsafspraken)	€ 100.000, toegezegd
Algemene en specifieke digitale vaardigheidstrainingen	Digitalisering als onderwerp van gerichte minors binnen bestaande disciplines, als ook uitbreiding van programma's die zich specifiek richt op datakunde, kennis engineering en AI*	lopend
Samenwerking York en Maastricht University	o.a. nieuwe projecten en programma's in onderwijs en onderzoek op het gebied van digitalisering	lopend
Nieuwe bachelor Geneeskunde	o.a. een track rondom digitalisering en de herziene bachelor geneeskunde, veel aandacht voor personalised learning ondersteund met technologie	lopend

*** Nieuwe onderwijsinitiatieven 2020/2021/2022 waarin digitalisering skills t.b.v. de arbeidsmarkt in meer of mindere mate aan bod zullen komen:**

- Bachelor Business Engineering (FSE/SBE)
- Bachelor Business Analytics (SBE)
- Bachelor Circular Engineering (FSE)
- Master Molecular Imaging and Engineering (FSE/FHML)
- Advanced Master in Privacy, Cybersecurity, Data Management and Leadership (FL)
- Bachelor Brain Science (working title) (FPN/FHML met input van DKE)

Versnellingsplan Onderwijsinnovatie met ICT
Aansluiting Arbeidsmarkt (Zone 2)

Bestemd voor: Stuurgroep Versnellingsplan
doorgestuurd aan: Caroline van de Molen
afkomstig van: Fiona Engbers, Arie van der Ven
datum: 6 januari 2020
versie: 1.1

Landelijk plan van aanpak

De landelijke zone Aansluiting Arbeidsmarkt werkt de komende jaren aan de onderstaande doelstellingen voor 2023:

1. Er zijn methoden ontwikkeld en beproefd die het mogelijk maken om toekomstbestendige competentieprofielen op te stellen en te onderhouden.
2. Hoger onderwijsinstellingen hebben hun vermogen versterkt om behoeftes van de arbeidsmarkt te vertalen in onderwijs voor huidige en nieuwe doelgroepen.
3. Hoger onderwijsinstellingen hanteren een methodiek om (gegeven de steeds kortere halfwaardetijd van kennis) de samenwerking met het werkveld zo in te richten dat ze kennis van voorloperbedrijven sneller incorporeren in het onderwijs.
4. Hoger onderwijsinstellingen zijn beter in staat om in samenwerking met het werkveld en onderzoek te co-innoveren om te komen tot digitale innovaties.

Strategische Agenda Politieacademie 2018 - 2022

De inhoud en doorlooptijd van het Versnellingsplan Onderwijsinnovatie en ICT overlapt op veel punten de vernieuwingsagenda en veranderingsstrategie van de Politieacademie, opgenomen in de Strategische Agenda 2018 – 2022. Versterken en vernieuwen van het politieonderwijs voor het opleiden van wendbare en weerbare politiemensen betekenen de komende twee jaar een forse versnelling van onderwijsontwikkeling en onderwijsbedrijfsvoering. Met slimme leerroutes in het onderwijs, effectief gebruik maken van technologie in het politiewerk en samenwerken met (nieuwe) partijen in de onderwijs- en veiligheidsmarkt wil de Politieacademie de (arbeids)markt binnen halen.

Marktwerking

De marktwerking voor de Politieacademie is tweeledig: gericht op de behoeften op de interne markt, namelijk het in kwantitatieve en kwalitatieve opzicht op peil houden van de personele organisatie (60.000 fte). Daarnaast oriënteert de Politieacademie zich op de externe (arbeids)markt om expertise binnen te halen en te integreren in het onderwijs en het politiepersoneel leven lang op te leiden voor hun complexe en vernieuwende politietaken. De grondslag voor deze oriëntatie is het advies van de Politieonderwijsraad aan de Minister van Veiligheid en Justitie over de ontwikkelingen in de arbeidsmarkt en de toenemende complexiteit bij criminaliteitsbestrijding¹.

Toekomstgericht politieonderwijs

Nieuwe toekomstgerichte beroepsprofielen voor de Politie (2019) resulteren de komende jaren bij de Politieacademie tot structurele veranderingen voor docenten en studenten. Veiligheidsthema's zoals cybersecurity, forensische opsporingsmethoden, digitale transformatie, intelligence en financieel-economisch onderzoek leveren de bouwstenen voor nieuwe onderwijsprogramma's om aangesloten te blijven bij snelle technologische ontwikkelingen (datascience) in de bestrijding van

¹ 'Naar een Toekomstbestendige Politie', Adviesrapport, Politieonderwijsraad (2018)

georganiseerde criminaliteit. Met ICT in het onderwijs wordt blended onderwijs ontwikkeld, zoals virtuele rij- en schietopleidingen, en neemt de toegankelijkheid toe voor huidig en nieuw personeel tot digitale informatie via apps en online programma's en de noodzaak om 'connected' te blijven.

Versnelling

Vanaf 2021 realiseert de Politieacademie haar plannen om de personele schaarste bij de Politie op te vangen door in de arbeidsmarkt personeel met kennis en ervaring over veiligheidsvraagstukken (IVK) te rekruteren en korter op te leiden voor het uitvoeren van generieke en specialistische taken. Het effect van een historisch gegroeide onevenwichtige leeftijdsbouw resulteren namelijk tot 2025 in een uitstroom van ruim 30% van het huidige bezetting. De Politieacademie zoekt samen met andere onderwijsinstellingen – MBO, HBO en WO – naar mogelijkheden om met ICT in het (politie)onderwijs dit vervangingsvraagstuk op te lossen en om de vernieuwende specifieke (digitale) vakbekwaamheid van het politiepersoneel leven lang te laten ontwikkelen. Eén van de initiatieven voor samenwerking op deze digitale vakgebieden in de sector Veiligheid is de oprichting van het Centrum voor Veiligheid & Digitale transformatie, de intentie van de Gemeente Apeldoorn, Opleidingscentrum Koninklijke Marchausse, Politieacademie, Saxion en de Universiteit van Twente in 2020.

Middelen

Extra investeringen om met ICT deze onderwijsvernieuwing bij de politie de komende jaren mogelijk te maken, helpen om de voorwaardelijke professionalisering van docenten, de noodzakelijke flexibilisering en digitalisering in het onderwijs versneld te realiseren. Vanaf 2020 zijn middelen gereserveerd voor professionalisering, digitalisering en innovatie in het politieonderwijs, waarvan een substantieel deel bestemd is voor ICT in het Onderwijs.

Versnellingsplan Onderwijsinnovatie met ICT-zone 2 Aansluiting Arbeidsmarkt

Betreft: Beknopt plan 2020, Saxion Hogeschool
Datum: 18 december 2019
Aan: Stuurgroep Versnellingsplan
Van: Caroline van de Molen
Versie: 1.0

Landelijk plan van aanpak

De landelijke zone Aansluiting Arbeidsmarkt werkt de komende jaren aan de onderstaande doelstellingen voor 2023:

1. Er zijn methoden ontwikkeld en beproefd die het mogelijk maken om toekomstbestendige competentieprofielen op te stellen en te onderhouden.
2. Hoger onderwijsinstellingen hebben hun vermogen versterkt om behoeftes van de arbeidsmarkt te vertalen in onderwijs voor huidige en nieuwe doelgroepen.
3. Hoger onderwijsinstellingen hanteren een methodiek om (gegeven de steeds kortere halfwaardetijd van kennis) de samenwerking met het werkveld zo in te richten dat ze kennis van voorloperbedrijven sneller incorporeren in het onderwijs.
4. Hoger onderwijsinstellingen zijn beter in staat om in samenwerking met het werkveld en onderzoek te co-innoveren om te komen tot digitale innovaties.

2019 Was verkennend van aard en er zijn diverse casussen van de betrokken instellingen in beeld gebracht. Voor Saxion zijn dat de casussen 1) Codidact (onderdeel van de Gasfabriek Deventer), 2) MOOC Smart Industries en 3) competenties waar Saxion op inzet: Living Technology, ondernemerschap en interdisciplinair onderwijs. De concretisering van het plan van de zone voor 2020 wordt momenteel in de landelijke werkgroep uitgewerkt en is begin januari 2020 gereed. In juni 2020 komt er een landelijke werkconferentie voor instellingen en werkveld, die we waarschijnlijk gaan hosten in Brainport Eindhoven.

Naast het algemene plan van aanpak voor de gehele zone, moet elke instelling kort opschrijven op welke manier de instelling aansluit bij de plannen van de zone. Dit kan bijvoorbeeld door aan te geven aan welke deelwerkgroep een instelling deelneemt en hoe de instelling hieraan bij wil dragen, of door op te schrijven welke projecten momenteel lopen die aansluiten bij de ambities van de zone voor 2020.

Daarnaast wordt de instellingen gevraagd een update te verschaffen over de financiële bijdrage aan de zonethematiek middels de vraag: "Welke extra kosten maakt de instelling voor deze thematiek in het jaar 2020 en waar worden deze extra middelen aan besteed?" (Daarbij mogen projecten etc. die eerder zijn gestart worden opgegeven, maar niet structurele uitgaven aan deze thematiek).

Aanvraag middelen Saxion

Bij het daadwerkelijk van start gaan van het Versnellingsplan heeft Saxion zelf 250 k€ aan middelen vrijgemaakt om de deelname aan het versnellingsplan te faciliteren en de opbrengsten in de organisatie te borgen.

De aanstelling van de eerste aanvoerder was met 0,2 fte door Saxion uitgebreid, dit om de vertaling naar Saxion mogelijk te maken. Eveneens zijn een junior onderzoeker (0,6 fte) en een ICT&O medewerker (0,9 fte) aangesteld. Zij ondersteunen de zones en hebben een rol in de verbinding binnen Saxion. De ervaring laat zien dat beide medewerkers hun handen vol hebben aan de landelijke activiteiten van zone 2, aangezien zij de onderzoeken uitvoeren die bij de vier werkpakketten zijn geformuleerd.

Het overige budget wil Saxion gebruiken om experimenten voortkomend uit het Versnellingsplan in de Saxion organisatie te faciliteren. De nieuwe aanvoerder (per 1-12-2019) besteedt 0,4 fte aan deze taak (geen uitbreiding van 0,2 fte).

Saxion zou graag 0,6 fte van de ICT&O medewerker bij Surf willen aanvragen i.v.m. de aard van de werkzaamheden die deze medewerker voor zone 2 doet. Daarnaast wordt nog een beroep gedaan op een nieuwe verbinder. Hierover zijn afspraken gemaakt met Jort Diekerhof. De verbinder zou de verbinding moeten leggen met de andere zones waar zone 2 een nadrukkelijke relatie mee heeft. Daarnaast zou deze verbinder op de hoogte moeten blijven van nationale en internationale ontwikkelingen bij stakeholders m.b.t. dit thema, middels (literatuur-)onderzoek.

Organisatie binnen Saxion

Saxion participeert met vijf leden in het Versnellingsplan; 1 teamlid in zone 1 Docentprofessionalisering, 1 teamlid in zone 3 Flexibilisering en 1 aanvoerder en 2 teamleden in zone 2 Aansluiting arbeidsmarkt. Deze leden, tezamen met de directeur van Saxion Parttime School en het Saxion Onderwijsmodel, de manager van ICT&O en de manager van het Centrum voor Ondernemerschap, vormen de Saxion Stuurgroep Versnellingsplan om intern de verbinding tussen de zones te kunnen leggen en versnellingen te kunnen aanbrengen m.b.t. onderwijs en ICT. Tegelijkertijd leggen we de verbinding met reeds lopende ontwikkelingen en innovaties binnen Saxion. In 2020 gaan we de communicatie over het Versnellingsplan in Saxion vormgeven.

Verbinding met projecten, programma's

Met onderstaande projecten en programma's is/wordt de verbinding gelegd met de opbrengsten landelijk en vice versa. Deze lijst is niet uitputtend, maar bevat wel de motoren van ontwikkeling binnen Saxion als het gaat om aansluiting arbeidsmarkt. In onderstaande projecten en programma's kijken we dan vooral naar aspecten inzake de digitale transformatie.

In Tabel 1 staan projecten van Saxion die we als zone 2 volgen of opstarten en waar we kenmerken uit willen halen die kunnen leiden tot versnelling.

Tabel 1. Verbinding met projecten binnen Saxion

Project	Activiteit	Toelichting + werkpakket	Status
Loopbaan apk	Volgend	Evaluatieonderzoek en kennisontwikkeling Lectoraat HRM Sluit aan bij werkpakket 0	Financiering €188.000,-
House of Skills (Saxion participeert met onderzoek naar het Skills paspoort en heeft zitting in de Stuurgroep HoS).	Volgend	Evaluatieonderzoek en kennisontwikkeling Gaaf om meer dan alleen de ICT-skills, interessant is de manier van vastleggen en presenteren van de competenties. Lectoraat HRM Sluit aan bij werkpakket 1 en 2	Gehonoreerd €180.000,- per jaar / €30.000,- per jaar
MKB idee	Volgend	Kennisontwikkeling Toelichting volgt aangezien dit project zeer recent is toegekend. Lectoraat HRM Sluit aan bij werkpakket 2	€40.000,- per jaar toegekend
Installatiebranche en GAK Skillspaspoort	Volgend	Kennisontwikkeling Toelichting volgt, project is zeer recent toegekend. Lectoraat HRM Sluit aan bij werkpakket 1 en 2	€40.000,- per jaar toegekend

Smart Solutions Semester	Volgend	Saxion breed integratie van interdisciplinair onderwijs Sluit aan bij werkpakket 2	Extra financiering
Saxion OnderwijsModel (SOM)	Volgend	Saxion brede implementatie van een nieuw onderwijsmodel Inclusief TEI (Living Technology, Entrepreneurship en Interdisciplinair) competenties Sluit aan bij werkpakket 1 en 2	Extra financiering
Codidact Deventer Gasfabriek	Volgend	Kennisontwikkeling Sluit aan bij werkpakket 2	Lopend
Tech Your Future;	Volgend, best practices ophalen	Expertisecentrum Saxion, Windesheim en UTwente voor Techniekonderwijs Sluit aan bij werkpakket 2 en 3	Lopend
Tech For Future;	Volgend, best practices ophalen	Onderzoek op het gebied van HTSM Sluit aan bij werkpakket 3 en 4	Lopend
Zone 2 resultaten 2019 vertalen naar bruikbare producten m.b.v. instructional designers	Opstarten	Productontwikkeling Voortkomend uit werkpakket 1, 2, 3 en 4	Lopend

Naast bovenstaande reeds lopende projecten en activiteiten zijn we van plan om projecten / activiteiten te starten en/of te volgen waar de drie zones waarin Saxion deelneemt tezamen komen, zie Tabel 2.

Tabel 2. Projecten die opgestart worden met de 3 deelnemende zones binnen Saxion

Project	Activiteit	Toelichting	Status
Associate degree HBO ICT	Opstarten	Zelfsturend onderwijs om te leren programmeren Sluit aan bij werkpakket 2	Aanvraagfase
Docent professionalisering PABO onderwijs m.b.t. zone 2	Opstarten	Niet zozeer de docentgebonden ict vaardigheden, maar de ict vaardigheden die het werkveld vraagt Sluit aan bij werkpakket 1	Planontwikkeling
Verkenning om de werkende elementen van Make IT Work van de HvA in Saxion te implementeren	Opstarten	Inventarisatie bij Saxion stakeholders Sluit aan bij werkpakket 2	Planontwikkeling
Verkenning om elementen van House of Skills (stakeholders Amsterdam) in Saxion en de regio te implementeren	Opstarten	Inventarisatie bij Saxion stakeholders Sluit aan bij werkpakket 1 en 2	Planontwikkeling